

Handläggare
Mats Christenson
Telefon: 08-508 12 201

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
2019-04-25

Trafikförändringar i SL-trafiken och Waxholmsbolagets trafik 2019/2020 (T20)

Remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ann-Christine Jenvén
stadsdelsdirektör

Andreas Evestedt
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har skickat en remiss från trafikförvaltningen inom Stockholms läns landsting till bland annat Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande. Remissen handlar om förslag till trafikförändringar i SL-trafiken under 2019/2020 (T20).

Stadsdelsförvaltningen tycker att det är positivt att ett beslut tagits om att långsiktig hållbarhet står i fokus för trafikförsörjningsprogrammet.

Förvaltningen välkomnar initiativet att undersöka möjligheten för båtlinjen 89, mellan Klara Mälarstrand och Tappström, att angöra en brygga vid Gamla stans tunnelbanestation vilket skulle förbättra anslutningsmöjligheterna till annan kollektivtrafik.

Förvaltningen ser vidare positivt på en förlängning av busslinje 182, mellan Sköndal och västra Kungsholmen, via Hornstull. För Södermalmsborna innebär det en ny förbindelse med Söderort men också en ny direktförbindelse med nordvästra Kungsholmen.

Bakgrund

Trafikförvaltningen inom Stockholms läns landsting har påbörjat arbetet med trafikförändringar inför tidtabellsskiftet i december 2019 (T20), vilket innefattar både utökningar och reduceringar i trafiken samt omfördelningar. En remiss innehållande en bruttolista med förslag på trafikförändringar när det gäller bland annat linjestreckningar, turtäthet och trafikeringsstid skickas till alla länets kommuner för synpunkter.

Kommunstyrelsen har skickat trafikförvaltningens remiss inför trafikförändringar under 2019/2020 till samtliga stadsdelsnämnder, flera facknämnder och till stadsledningskontoret för yttrande. Remisstiden sträcker sig till den 29 april varför stadsdelsnämndens beslut måste justeras omedelbart.

Ärendet

Förslagen till trafikförändringar har tagits fram i samarbete med trafikutövarna och bygger enligt remissen bland annat på kommunala bebyggelseplaner, resandestatistik samt input från kommunerna inom ramen för trafikförvaltningens kommundialog. I remissen anges att ytterligare utredning av förslagen kommer att göras innan beslut om eventuellt genomförande tas och att alla förslag inte kommer att kunna genomföras, med hänsyn till landstingets ekonomiska ramar.

Avseende pendeltågstrafiken presenteras i remissen inriktningen för trafiken under år 2020. Eftersom planeringshorisonten för pendeltågstrafiken är längre än för övrig trafik, uppmanas remissinstanserna att inkomma med synpunkter även för kommande tågplaner såsom T21.

Trafikförsörjningsprogrammet

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet är regionens viktigaste styrdokument för kollektivtrafikens utveckling. Under 2017 beslutade landstingsfullmäktige om ett reviderat trafikförsörjningsprogram där långsiktig hållbarhet är ledordet. Programmet pekar ut de långsiktiga målen för kollektivtrafiken som alla aktörer i länet ska arbeta mot tillsammans. Det omfattar både upphandlad och kommersiell trafik och rör alla trafikslag, såväl buss- och spårtrafik som färdtjänst och kollektivtrafik på vatten.

Övergripande mål

Trafikförsörjningsprogrammet har tre övergripande mål:

Ökat kollektivt resande

Länets befolkning väntas öka från dagens 2,2 miljoner invånare till knappt 2,9 miljoner år 2030. Det ställer krav på att kollektivtrafiken kan utvecklas i samma takt och att hela transportsystemet planeras så att kollektivt resande kan främjas framför privatbilism.

Smart kollektivtrafiksystem

Kollektivtrafiken ska utvecklas på ett sätt som hushållar med samhällets resurser. Den ska vara miljöanpassad, säker och resurseffektiv.

Attraktiv region

Kollektivtrafiken ska bidra till ökad jämlikhet och jämställdhet genom att skapa tillgänglighet till arbete, service och fritidsaktiviteter utifrån olika behov och förutsättningar.

Hållbar utveckling

Framtidens kollektivtrafik måste planeras utifrån fokus på hållbar utveckling. Därför genomsyrar hållbarhet alla mål i det reviderade trafikförsörjningsprogrammet. Hållbar utveckling består av tre delar:

- Ekologisk hållbarhet
- Social hållbarhet
- Ekonomisk hållbarhet

Trafikförändringsprocessen

Trafikförvaltningen planerar och genomför trafikförändringar inom ramen för den så kallade trafikförändringsprocessen. Det är en flerårig process vilken kan skilja sig något åt beroende av avtalstyp.

Under det första året samlas bakgrundsinformation in och analyseras. Under det andra året används bakgrundsinformationen till att utreda och forma förslag till trafikförändringar. Förslaget till förändringar remitteras i februari till länets kommuner och funktionshinderorganisationer. En slutlig sammanvägning av förslag och synpunkter görs under sommar och tidig höst tar trafikförvaltningen fram offertförfrågningar och beställer trafiken vad gäller produktionsavtalen. För incitamentsavtal inkommer trafikutövare med förfrågan om att genomföra trafikförändring varvid trafikförvaltningen godkänner eller avslår förfrågan. Trafiknämnden informeras om beslutade förändringar under hösten. Dokumenten skickas även ut till remissinstanserna. Det ordinarie tidtabellskiftet sker sedan i mitten december.

Planera för kollektivtrafiken – Trafikförvaltningens riktlinjer

I remissen anges att det ska vara en självklarhet för alla att kunna välja att resa kollektivt. Trafikförvaltningens riktlinjer syftar till att skapa samsyn hos alla som arbetar med infrastruktur och utför eller planerar SL:s trafik. I remissen framhålls att trafikförvaltningen inte har rådighet eller möjlighet att ställa krav på infrastrukturen. Man ser dock från förvaltningens sida starka skäl att driva ett visst förhållningssätt för att säkerställa exempelvis busstrafikens framkomlighet och villkor på alla vägar och körytor. I remissen påtalas vikten av att trafikförvaltningen på tidigt stadium är delaktig i den fysiska planeringen och utformningen.

Trafikförvaltningens löpande dialog med kommunerna

Denna remiss är en del av den dialog som trafikförvaltningen har med kommunerna. Dialogen sker i löpande mötesserier, kommunernas plansamråd samt årlig remiss om trafikförändringar. Trafikförvaltningen har vidare dialog med kommunerna inom ramen för kommunernas planarbete och andra specifika projekt och utredningar.

Utöver ovan nämnda möten med kommunerna så kommer trafikförvaltningen att hålla möten om pendeltågstrafiken och pendeltågssystemet. Dessa möten ska innehålla information om hur pendeltågstrafiken planeras, både vad gäller kommande tågplaner och mer långsiktiga frågor.

Avtalstyper

Trafikförvaltningen har olika typer av trafikavtal för olika trafikområden. Det finns två huvudtyper av avtal, samt blandningar av dessa. Det är så kallade produktionsavtal samt incitamentsavtal. Trafikförvaltningen samt trafikutövaren har olika roller i de olika avtalstyperna. I *produktionsavtal* styr trafikförvaltningen trafiken och trafikförändringar i större utsträckning, och trafikförändringar sker vid tidtabellskiftet i december. Vid *incitamentsavtal* styr trafikutövaren den exakta utformningen på trafiken.

Förslag på trafikförändringar uppdelat per trafikslag

I det följande ges en kort redovisning av de delar av trafikförvaltningens remiss som kan beröra Södermalms stadsdelsområde. Motsvarande utdrag ur remissen finns med som *bilaga*. Trafikförvaltningens förslag i sin helhet finns att läsa hos ärendets handläggare eller hos registratören på stadsdelsförvaltningen.

Tunnelbana

Trafikförändringar

Under 2019 kommer den röda linjen erhålla nya fordon . Detta innebär nya förutsättningar för trafikplaneringen varför trafikförvaltningen uppger titta på hur trafikeringen med de nya fordonen ska möta resenärsbehovet på bästa sätt. Inför kommande tidtabell fortsätter trafikförvaltningen även arbeta med att säkerställa att utbudet på tunnelbanan följer en tydlig och logisk struktur över veckodagarna på respektive bana samt genomför mindre justeringar där så är motiverat för att öka kapaciteten där belastningen är som störst.

Trafikstörande arbeten

Sommaren 2019 stängs sträckan Globen – Gullmarsplan av helt på linje 19. Avstängningen beror på arbeten inför tunnelbanans utbyggnad och kommer att vara under en period på 8-10 veckor.

Pendeltåg

Trafikförändringar

Tågplanen för T20 kommer enligt trafikförvaltningen innebära samma utbud som för T19 men med justerade avgångstider, vissa ändringar under förmiddagens högtrafik och utökad trafik till Järna under helger.

Trafikstörande arbeten

I likhet med tidigare år kommer spårarbeten påverka trafiken. Under 2020 drabbar detta främst Mäljarbanan (Bålsta – Stockholm). Arbetet med Getingmidjan fortsätter även sommaren 2019 under perioden 22 juni till 16 augusti.

Sjötrafik

Linje 82 Djurgårdsfärjan

Under 2019 testas linjen att periodvis trafikera enligt en justerad tidtabell kopplad till Gröna Lunds säsongsvariationer. Utvärdering av försöket sker vintern 2019.

Linje 89 Klara Mäljarstrand – Tappström

Möjligheterna att angöra brygga vid Gamla stans tunnelbanestation ska undersökas för bättre anslutning till annan kollektivtrafik.

Lokalbanor

Tvärbanan

Arbetet med en förlängning av banan till Kista medför att endast ett av två spår kan användas på sträckan Johannesfred - Karlsbodavägen till och med kvartal 3 år 2020. Detta innebär risk för störningar och förlängda restider för trafiken som passerar

arbetsområdet. Någon gång under kvartal 4 planeras för en delvis öppning av Kistagrenen till Bromma flygplats. Arbete pågår för att så fort som möjligt förtäta trafiken på den del av banan som ej omfattas av enkelspårdriften, till att börja med under rusningstrafik. Nuvarande efterfrågan kräver enligt trafikförvaltningen åtminstone 6-minuterstrafik under rusning.

Saltsjöbanan

Inga trafikförändringar är planerade.

Buss

Linje 71 Slussen (Glasbruksgatan) – Jarlaberg

Då linjen har låg belastning över dygnet föreslås följande reduceringar. Vintertid övervägs två avgångar att dras in tidiga morgnar och under sommartid övervägs en avgång att dras in från Jarlaberg. Vidare övervägs utglesning av utbudet från halvtimmes- till entimmestrafik från Glasbruksgatan lördagar och söndagar före klockan 09.20 samt dagligen efter 22.20. Från Jarlaberg övervägs entimmestrafik lördagar och söndagar före klockan 09.45 samt dagligen efter klockan 21.50.

Linje 93 Slussen - Jarlaberg

I samband med att linjen förlängdes till Jarlaberg utökades trafikutbudet. Det har dock visats sig att efterfrågan i veckorna är mycket liten. Förslaget är därför att sex av tio avgångar dras in natt mot måndag – fredag. Natten mot lördag, söndag och helgdag blir utbudet oförändrat.

Linje 182 Sköndal – Hornsberg

Linje 182 övervägs att förlängas med syfte att skapa en ny tvärförbindelse från Sköndal via Hökarängen, Stureby och Östberga till Årstaberget, Hornstull och Hornsberg på Kungsholmen. I och med busslinjens förlängning mellan Hökarängen och Hornsberg, knyts de sydöstra bostadsområdena ihop med pendeltåg och Tvärbana vid Årstaberget samt att resande med pendeltåg söderifrån med målpunkt på Kungsholmen får en ny förbindelse.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsmiljöavdelningen inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen, pensionärsrådet och i ungdomsrådet den 8 april och i rådet för funktionshindersfrågor den 9 april 2019.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen tycker att det är positivt att ett beslut tagits om att långsiktig hållbarhet står i fokus för trafikförsörjningsprogrammet. Det är också tillfredsställande att de övergripande målen för trafikförsörjningsprogrammet handlar om att planera transportsystemet så att kollektivt resande främjas, att utveckla smarta kollektivtrafiksystem som hushållar med resurser och att kollektivtrafiken ska bidra till ökad jämlikhet och jämställdhet.

Förvaltningen välkomnar initiativet att undersöka möjligheten för båtlinjen 89, mellan Klara Mälarstrand och Tappström, att angöra en brygga vid Gamla stans tunnelbanestation vilket skulle förbättra anslutningsmöjligheterna till annan kollektivtrafik. Enligt förvaltningen ligger detta initiativ i linje med en satsning på hållbart resande och främjandet av transporter med rekreativt mervärde.

Förvaltningen ser vidare positivt på en förlängning av busslinje 182, mellan Sköndal och västra Kungsholmen, via Hornstull. För Södermalmsborna innebär det en ny förbindelse med Söderort men också en ny direktförbindelse med nordvästra Kungsholmen.

Bilaga

Utdrag ur trafikförvaltningens remiss inför trafikförändringar i SL-trafiken 2019/2020 av de delar som berör Södermalms stadsdelsområde.
